

неможливим його зміну. Ці зміни не гарантують нашій країні членства у ЄС, але переконливо свідчать про незворотність євроінтеграційних процесів у нашій державі.

Література

1. Беззуб І. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1209:suchasnij-stand-i-perspektivi-ukrajinskoji-evrointegratsiji&catid=8&Itemid=350
2. Палагнюк Ю. Державна євроінтеграційна політика України: теорія, методологія, механізми. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 392 с.
3. Актуальні проблеми європейської інтеграції та євроатлантичного співробітництва України. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. – 324 с.
4. Чабак О. Правова гармонізація як необхідна складова євроінтеграційних процесів України. *Юридичний вісник*. – 2014. – №3. – С. 46-50.

Ярослав Ігорович Морозов – студент I курсу Інституту прокуратури та кримінальної юстиції, Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Науковий керівник: Юлія Сергіївна Размстаєва – кандидат юридичних наук, асистент кафедри теорії і філософії права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ЮРИДИЧНА РІВНІСТЬ ТА РЕЛІГІЙНА СВОБОДА

Актуальним на сьогодні є питання юридичної рівності у сучасному суспільстві, зокрема у відношенні з релігійною свободою. Існує багато підходів щодо осмислення рівності як основоположного принципу права. Однією з концепцій є те, що «до однойменних суб'єктів не можуть застосовуватися будь-які розрізнення, винятки, обмеження чи переваги з огляду на певні їх властивості. Зміст цього принципу виявляється у рівності прав і свобод; рівності юридичних властивостей, у межах яких суб'єкти права здійснюють свою діяльність; в рівності перед законом і судом» [1]. Слід зазначити, що правова рівність є невід'ємною конституційною цінністю. Так, Конституція України закріплює рівність усіх людей у своїх правах та гідності, а також невідчужуваність і непорушність їх прав та свобод.

Але все ж у світській державі виникають труднощі у балансуванні релігійної свободи та рівності. Мається на увазі, перш за все, наявність дискримінації осіб за релігійною ознакою. Наприклад, відмова

працедавця надати робоче місце особі через її віросповідання буде вважатися порушенням фундаментального права людини. Воно буде захищатися державою, яка керується принципом верховенства права. Це стосується і будь-яких обмежень при наданні правової допомоги: відмова у захисті прав особи, або надання такої допомоги у меншому об'ємі, порівняно з особами, що сповідують іншу релігію. На законодавчому рівні відповідні свобода і захист закріплені у ст. 35 Основного Закону: «Кожен має право на свободу світогляду і віросповідання. Це право включає свободу сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, безперешкодно відправляти одноособово чи колективно релігійні культи і ритуальні обряди, вести релігійну діяльність» [2].

Слід пам'ятати, що Конституція також передбачає обмеження цього права в інтересах охорони громадського порядку та захисту прав і свобод інших людей. Прикладом такого обмеження є обов'язок фотографуватися на документи з максимально відкритим обличчям. У даному випадку порушується релігійна свобода осіб, віросповідання яких зобов'язує носити певні елементи одягу, що закриває обличчя (як хіджаб у жінок з мусульманським віросповіданням), або ж застосовувати спеціальний макіяж. Таким чином забезпечується спрощення ідентифікації осіб, адже її ускладнення може становити загрозу для суспільства.

Проблема юридичної рівності поширена також і у відносинах між суб'єктами релігійного життя. Регулювання таких відносин має певні особливості. Знову беручи до уваги приклад з працевлаштуванням, можна простежити, що світська держава не виступає арбітром таких відносин, зокрема якщо працедавцем буде релігійна організація. Так, відмова надати робоче місце за релігійною ознакою або невідповідністю особи певній посаді є прерогативою такої організації. На думку Д. Вовка, «членство у релігійних громадах може передбачати статеву, національну, мовну, соціальну або іншу дискримінацію. Однак, оскільки визначення критеріїв членства – компетенція самої громади, ця дискримінація не має юридичного значення. Якщо церква дійсно відокремлена від держави, то членство у церкві не є необхідною умовою для реалізації людиною своїх прав» [3].

Баланс релігійної свободи та рівності також полягає у тому, щоб забезпечити рівне виконання обов'язків. У ст. 4 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» вказується, що «ніхто не може з мотивів своїх релігійних переконань ухилятися від виконання конституційних обов'язків. Заміна виконання одного обов'язку іншим з мотивів переконань допускається лише у випадках, передбачених законодавством України» [4]. Таким чином, наприклад, особа може відмовитись від виконання військового обов'язку за власними релігійними переконаннями, але при цьому вона повинна замінити його

несенням альтернативної служби. Варто зазначити, що така служба повинна бути пропорційною обов'язку, від якого ця особа відмовилася.

Загалом юридична рівність та релігійна свобода досить часто вступають у конфлікт, але завданням правової держави є насамперед регулювання відповідних суспільних відносин шляхом їх регламентування на законодавчому рівні. Шляхами подолання труднощів, що виникають внаслідок такого конфлікту, є врахування практики Європейського суду з прав людини, встановлення чітко визначених у законодавстві норм, які б задовольняли баланс свобод та потреб людей; а також розробка нових доктринальних положень щодо встановлення компромісу між правом та релігією, як одним із фундаментальних прав людини.

Література

1. Тарахонич Т. І. Принцип рівності в системі загальних принципів права // Часопис Київського університету права. – 2013. – № 4. – С. 43-46. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Chkurp_2013_4_11.
2. Конституція України від 28.06.1996 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
3. Вовк Д. Верховенство права и религиозная свобода: проблемы равенства // Антропология права: філософський та юридичний виміри (стан, проблеми, перспективи): Статті учасників ювілейного Х Міжнародного круглого столу (м. Львів, 12-13 грудня 2014 року). – Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2015. – С. 63-87.
4. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації» від 23.04.1991 – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.

Власта Анатоліївна Нечасва – курсант I курсу Харківського національного університету внутрішніх справ
Науковий керівник: Геннадій Геннадійович Дедурін – доцент кафедри теорії та історії держави і права Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат історичних наук, доцент

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ

Розкол Німеччини на Німецьку Демократичну Республіку та Федеративну Республіку Німеччина, що відбувся у 1949 р., став однією з головних подій «холодної війни» та роз'єднання світу. Тому, коли наприкінці 1980-х рр. розпочався процес об'єднання двох німецьких держав, ця подія мала справді світове значення і свідчила про перехід міжнародних відносин на більш конструктивний рівень. Це супроводжувалося укладанням цілої низки договорів, що мали визначити